

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., évnegyedre 3 ft. o. e.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számlák is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordauca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. egyszerű beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. Hirdetéseket felvételkor: Holczen: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király utca 60. sz.), Bécseben: Hasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oepplik Alajosnál (Vollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttg. Nyitási díjak: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez címzendők. Előzetesek s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

10 óra 10 frto. évi

félévre 6 „ „ „

évnegyedre 3 „ „ „

egy óra 1 „ „ „

Az előfizetést minden hó 15-től megújítható. Előzeteseket helyben elfogadja a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papírkereskedése.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Az országházból.

Pest, febr. 27.

A kérvények illő helyre utasítása, több interpellatio s ilyenre adott felelet után Zsedényi indítványa szolgált a kámul rövid eszmecserére: a ház elhatározta, hogy üléseit ezután d. e. 9 órától d. u. 3 óráig fogja tartani.

A napirenden levő tárgyhoz, a választási törvény reformjához (többen szólottak. Bethlen János gr. az erdélyi állapotokról tartott fejtegetését azzal végzé, hogy a ház asztalán fekvő deákpárti határozati javaslatot elfogadja. Csanády Sándor és Bobory K. Irányi javaslata mellett emelte szót. Chorin Fr. és Orbán Balázs b. Tiszta K. határozati javaslatához csatlakoztak.

Schwarz Gyula csaknem egészen új határozati javaslatot nyújt be maga nevében. A miniszter által be-terjesztett javaslatot jobbnak találja az 1848-ki választási törvényét. De midőn Tiszta K. javaslatát elveti, következő pótlásokat hoz indítványba: minden legalább 20 éves, atyai, gazdai hatalom bünyenyű ítélet vagy büntetés, vagy osód alatt nem álló férfi birjon szavazati joggal, ha irni és olvasni tud, — ha az 1848. V. és az erdélyi 1848. II. tozikk alapján a jelen törvény szeptentésére követendő első országos képviselőválasztásnál szavazati joggal bír.

Szigoru büntetések szabassanak a választásoknál és a választási előmunkálatok alatt üzött vesztegetésekre, megfélemlítésekre és verekedésekre.

A választási kerületek — az erdélyi részeken is — tekintettel a népesség számarányára, igazságosan és méltányosan osztassanak be.

A választási joga megvonandó — ha csak állásukról a választási előmunkálatok kezdetével le nem mondanak:

a förendi ház tagjaitól; az állami és köztörvényhatósági tisztviselőktől és azoktól, kik a kormánnyal bármilyen néven nevezendő szerződési viszonyban állanak.

A választási törvények oly modoru titkos szavazással, mely minden hamisítás lehetőségét kizárja.

Az elősorolt elvek alapján alkodandó törvény az erdélyi részekre is kiterjesztessék. A képviselőház utasítsa a minisztert, hogy a honosításról javaslatot terjesztszen be még ez ülésszak alatt, hogy az a választó képesítvény minőségére való tekintettel a kiegészített választási törvényjavaslattal egyetemesen tárgyalathassék.

Önvédelem.

A „Kelet“ idei 35. sz.-ban a „vot“ 40-es bizottság több tagja „Le az álarcozzal!“ című cikket közöl a lap f. é. 32-ik sz. ban megjelent ama szerelmi felterjesztésről, melylyel Kolozsvar város képviselőinek 36 tagja, a város jövő szervezése tárgyában dolgozott Külön javallatát három megbizottja által a magyar királyi magas belügyminiszteriumhoz juttatta. Nem akartunk ugyan e cikkhez hozzá szólni, mert álláspontunk külön javallatunkban, annak indokaiban, és különösen a felterjesztési iratban kellőleg meg van világítva; miután azonban az említett ferditésektől hemzsegő cikk annyira kihívó és gyanúsít, hogy azt hátrány nélkül hallgatással nem mellőzhetjük; ezért a lap 37-ik számában látható jogfentartás alapján, érdekelt egyik elvtársunk közénk visszatértevel, viszonzásunkat ime megteszük, nyomom követve a cikk menését, beosztását, érveit, de nem szellemét, modorát; az elsőt nem azért, mert az a türelmetlenségnek, a szó- és vélemény szabadság elnyomásának, a mások felébe emelkedni-akarásnak, a politikai csalakozhállanságnak, szóval: épen az alkotmánytalakarodó ama párterűszaknak ijesztő szelleme, mely mostanság képviseleti gyűléseinkben s városunk közigazgatása élen nyilatkozik; az utolsót nem azért, mert lovatlanul, kendőzellel, mint ők maguk mondják — igazán minden tekintetet feltételező, és a létező nézetkülönbségekből szándékosan akar polgár és polgár között teljes meghasonlásra anyagot készíteni. Jelszavunk is „le az álarcozzal“, hadd lássuk meg tetteikből küzdő teleinket.

Cikkirő és társai azt mondják: nálunk a jóakarát és őnzéstelenség álarcoz, vezetőnk bosszuállási indulat,

sérteti hűség és gyűlölség, majd letépi ők álarcozzunkat... Szegény fejünk! jó, hogy e hatalmas férfiak nem nyulnak személyünkhöz. Nekünk ugy tetszik, nehezecke vállalat még csak nem is 40 embernek — 36 álarcoz letévése, kilencvenkilenc, okon kívül azért, mert mi álarcoztunk nem viselünk munkáinkat saját utján közre bocsátottuk, ellenfeleink marczona haragját — mint ők maguk megvallják — épen evvel gerjesztettük fel, az álarcoz tehát csak az ellennézottiek képzelődése műve; s ha mégis van, az az ő titkos szándékaikat és lelkük valódi képét a törvényesség színébe burkolva takarja.

Eszünkbe jut Fedrus meséje. „Ugyanazon vizre ért a szomjas farkas és bárány; feljűl állott az első, alól az utolsó; ivott-ivott a farkas, de éles szemmel nézte a bárányt, mignem elvágja kerekedte hozzá. Miért zavarod fel előttem a víz? — e volt a megtámadásra az ürügy! A bárány meuetegelőzék, hogy ő áll alól, azt nem is tehetné. De mentsége nem sokat ért, mert szomszédja éhes volt...“ Tovább nem mondjuk; mert mi hiszszük, hogy szavunknak nyomata lesz. Kijelentjük, hogy a ki írta ama szerelmi felterjesztést, igazságot irt, jogot védett, bűnös visszaéléseket rótt meg, a város és népe javát czélozta, bátorságnak s az autonomia iránti mély érzésnek adta jelét, — a mit irt, elfogadás és aláírás után mindnyájunké lett, — loyális és emberséges ellenfeleink rólunk ily hangon szólni nem szabad, s a ki teszi, otrómba szavát megvetésell hárijuk rá vizsgálja. Mi oly jogosult polgárok vagyunk Kolozsvar, mint a 40-esek, képviselők, mint ők, a 40-es munkálattal nem voltak megedvegeve alapelveiben és egész lényegében, módosításra indokolt indítványt tettünk; az nem lön elfogadva, e miatt képviselő társainktól elváltunk, Külön javallatot készítettünk, azt felterjesztésünkkel a magas kormány elébe juttattuk... Ez nem kihívás, ez polgári és képviselői jogunkkal élés, városunk iránti kötelesség volt.

Tiltakozunk az ellen, hogy bár ki is ez eljárásunkat más tisztátalan forrásból eredtetnek, a miniszterium, a polgárság és közvélemény félrevezetésére irányoztunk mondhasa; sokkal melyebb tiszteletünk a magas belügyminiszterium bölcsessége, igazságszeretete iránt, magasabbra becsüljük polgártársaink értelmiségét, hogy se hihossuk, hogy akár a mi, akár ellenfeleink egyoldalu dologelöládása félrevezethesse; a közvéleményre nézve pedig az egész világon tapasztalt igazság az, hogy a hol elnyomatik az ellenvélemény, ott nincs szabadság, nincs politikai életelvenség, hogy a vitakozás ugy tisztítja a nézeteket, mint tűz az aranyat, hogy a közvélemény csak többféle vélemények, a dolgok mellett és ellene felhozott okok és érvek alapján derül ki és állapodik meg. Hogy az idézett cikkirő ily dolgot szennyesnek és szégyenletesnek tartnak, látjuk; mi nem tartjuk annak, s azt hiszszük, a mi szennyit lehet, az azon lelkeké, a melyek 36 értelmes és jellemes polgárnak legfontosabb polgári joga gyakorlásáról ily kímélet nélküli, goromba és igazságtalan ítéletet mondaní képesek.

A cikkirőkat felterjesztésünk nyilvánosságra hozása bosszantja; mi az elől említett lapban a városi képviselet felterjesztése közlését megígérve látván: siettünk a miénket szintén közleni; az övék — ki tudja mi okból — elmaradt; már most e hiányt is nekünk kell pótolni, hogy a közönség a kettőt egybeahasonlíthassa*)

*) A 36-os kisebbség és a 40-es többség feliratának alapelveit velük összehasonlítandónak! Reg megmondánk: a hol nincs, ne keress; az utóbbi opusban alapelveit, sőt elvet is hiába keresnénk. Beszélnek benne ugyan elvről, de csak azért, hogy feladhassák, jámbor gidoként feloldozhassák, hiuz szemekelt leszven: fölfelé megy-e a füstje? A „személyes felelősség“ elvét szepen, illően feldicsérik; mellette sorompóba állírlják a mult idők gyakorlatát, tapasztalatait, elmondván, hogy „a collegialis közigazgatás a közönség méltányos vagy csak szerény igényeit“ sem elgithette ki; hogy „pontos, gyors, egy szóval jó közigazgatás csak akkor áll elő, ha a személyes felelősség elve alkalmazatik; felhozzák azon tapasztalatokat: hogy alkotmányos államokban ugy az országos, mint a törvényhatósági ügyek igazgatásában (a személyes felelősség elve) általános gyakorlatban van, a mint kell is, hogy legyen, mert kétségkívül áll, hogy legalkalmasabb arra, hogy a törvény és jog uralmának tiszteletet és foganatot szerzeszen, az önkényt kizárja és a közügyek közegzeit arra serkentse, hogy mikörök hatari között feladatukat buzgalommal és lelkiismereteséggel teljesítsék.“ Felhozzák továbbá a 40-esek feliratukban azt, hogy a személyes felelősség elve alkalmaztatván a sokkal fontosabb országos ügyek körül, illő, hogy alkalmazassék az önkormányzat körében is; hogy ők ezen intentiót olvasták ki az 1870. 42. toczból; végül így szólnak: „Ezeknél fogva mi ép ugy saját különleges érdekeinket véltük előmozdítani, valamint a törvényhozás felhozásunk szerint kétségtelen intentiohoz képest véltünk cselekedni, ha a szóban forgó általunk helyesnek és üdvösnek felismert elvnek (t. i. a személyes felelősség elvének) szabályrendeletünkben érvényt és foganatot szerzünk.“

Eddig a szűld meggyőződés hangját halljuk; hanem egyszer csak észreveszük, hogy a miniszterrel állanak szemben, s erre azonnal így hebegnek: „nem képviselhetjük“ — „nem sejhettük, hogy Nmgod munkálataitunknak e miatt nem fogja jóváhagyását adni.“ A szűld meggyőződés emberei, a 40-esek munkálatait részletes tárgyalása közben értesülnek (a miniszternek)

megadás e kétféle szervezési munkálat alapelveiről és rendszeréről tiszta képzetet alkotbasson.

Ezután a cikkirő pártunkat elemozik: kik vagyunk, hányan voltak közülünk jelen a 40-es vagy képviseleti gyűléseken, hány közöttünk jobb, hány baloldali; miért maradt ki a 40-es küldöttségből egyik és másik, sat.

Az elsőre azt mondjuk: ott vannak neveink, nem szégyenljük meg magunkat különösen a 40-esekből kivált cikkirő mellett; akár hányan és hol voltunk a kifejtett viták után, a város jövő szervezése ügyében egy nézetre jöttünk, a polgárok jozeit, a szabadságot és önkormányzatot Külön Javallatainkban látjuk inkább megvédve, mint a 40-esektől eredt munkában; a kima-radás oka egyikünkre vagy másikonkra nézve nem bizalmatlanság, hanem titkos complott és önk törvényesség, mert a főispán idő előtt foglalta el székét, a polgármester elnöki jogát magához ragadta, őt még a küldöttségből is kirekesztette, a választásokat önk pártfőnöke és annak főispán sógora titkos szövetkezéssel állapították meg. Valóban csak a jegyzőkönyvet kell átpillantani, s ez bár kit meggyőz arról, hogy itt nem a bizalom, hanem a főispáni többségi liga befolyása döntött. Egyébiránt kijelentjük, hogy a kik közülünk kimaradtak, az egykori gorog böles hazaszeretével bírnak, örvendettek azon, hogy anyavárosuknak náluknál a szervezési munkára alkalmasabb 40 fia volt. Meg nem választva is megtették ők polgári kötelességeket, s öntudatuk az, hogy nem sikertelenül... Minő pártbeliek vagyunk — azt a szívek és vesék vizsgálója tudhatja csak. Nagy az önk hatalma ez idő szerént, de akkora még sincs, hogy ezt megmondhassák. Gyanúsításnak, a magas kormány előtti szolgál hajlongásnak megjárja, de önérettel bírő embert nem illet meg. Itt nem kérdés: jobb vagy balpárti valaki? mindnyájan polgárok vagyunk, egy érdekünk van, autonomiai és polgári jogainkat védjük, apaink intézményeit kívánjuk fentartani. Ez tisztán keblü, polgári ügy, nem politikai. Ezzel ugyan önök a magas kormányt fel nem ingerlik... Tavaj szeptemberben még nem volt pártunk — írják önök. Igazuk van: mi nem is óhajtottuk hogy legyen; ugy akartuk s azt hittük, mindnyájan városunk és polgárainak közjára s boldogsága pártján leszünk. De önök e helyett magán érdekeiket kezdetélek czélulak tekinteni, minden hatalmat kezökhez ragadák, a szabad szót elnémították, ellenvéleményt nem tültek, a javallakat pártos kegyenczeiknek juttatták, házonberekelt szüntettek meg s adták ki tárgyait árverésen kívül azoknak, közhelyek árait részrehajlog szabták meg, monopoliumot csináltak még a közügy iránti szeretetből is, azt állítva, hogy a város javát más nem is képes előmozdítani, arra önök vannak különösen hivatva. E zsarnokság a tisztviselőket megfélemlítette s őket a candidálási joggal bíró főispán uszályhordozóivá tette; a bátrabb képviselőket, kik egyben-másban az uralkodó többség nézete ellen szólni mertek, a gyűléseken leszavaztattak, látván sokan a dolog e menetét, a gyűlések felé sem mentek, kettő-három intézett el előre mindent, szóval: csaknem korlátlan parancsolói lettek önök városunknak. Pedig a közigazgatás csak a régi volt; a reudorség ellen végtelen panasz, a szakosztályok elnökeinél s a tanácsosok asztalaiban számtalan az elintézetlen ügydarab, melyekből a mint kifogjuk mutatni — ezerekre menő káraink következtek, sok számadás évtizedeken át s a pénzár évnegyendeként vizsgálattalul, feles számadás be sem volt adva; a polgármestertől a házabályok ellenére, soha egy szót sem hallottunk a város állapotáról, mint tette a debreczeni, pesti és más városokbeli. Az igazgatásban feltűnt ama hanyagság, a féktelen uralomvágygyal egyesülten felkeltette végre egyes bátrabbokban a törvények védelmére irányzott s a mindenkit megbotránkozató kettős uralom ellenében való erkölcsi ellenállás ösztönét. Mezdöbhentek minden jogérző polgárt különösen az attól való félelem, hogy önök e monopolizáló uralmat az új szervezési intézkedésbe is átvisszik, hogy a szolgál engedelmesség muszka érenyét a leendő hivatali személyzetbe is beolják, s így a jövőt is megmérgezik. E tapasztalatok és aggodalmak idézték elé egy ellen-sulyozó párt alakulását. Csak egy szó kellett, s a minden szivben élő méltatlankodás érzete azonnal kitört, bosszankodással fordultak el önök joptalan eszelekvényeitől, különösen látván, hogy a főispán nem párton kívül és felett áll, a mint tiszte lett volna s az eszély és az őt

az általuk „felfejtettekől eltérő nézetéről, különösen arról, hogy a közigazgatás intézését a tanácsra kívánja ruháztatni,“ — s azonnal megszálja őket „az alkotmányos koymányunk iránt“ i tisztelet. A „helyesnek és üdvösnek felismert elv“-től — a város és polgártársaiak érdekeit nem tekintve — nagy könnyen megválnak: csak hogy első sorban „saját különleges érdekeiket“ előmozdító munkálatait megerősítse ne késleltessék; megfellejtkeznek a — hallgatni arany közmo idásról s így szólnak, még pedig elropíthetlen irásban: „Nem hallgathatunk el azonban azon tiszteletteljes meg-jegyzésünket, hogy ebben meggyőződésünk feláldozásával lehetett megállapodnunk.“

Kár volt hamarabb meg nem állapodni! mert a kik így kezdék és így folytatták, tudni lehet előre, hol végezték és fogják végezni. Ezért fölösleges az elfeladást részletes felirat hosszas szövegét közölni. Szerk.

bizalmával megfisztelő kormány érdeke kívánna, hanem önök vak eszköze s a pártszellemet a polgármesterei szék-ből a főispánba vitte át. Nem a főispáni intézményt támadtuk mi meg, hanem a főispán hivatali munkássága idő előtt megkezdését. Ezt még soha senki meg nem czáfolta; Filip Sámuel urnak a miniszterrel erre utasítása nem volt; tehát maga tolt fel magát a képviselet és város nyakára időnap előtt, s a polgármesterei állomást fő befolyásától és tekintélyétől megfosztva azt már is csaknem árnyékká süllyesztette.

Elősorolják a cikkirő, hogy a mi pártunk minő alapon keletkezett, hogy mit állítottak elvtársaink a város autonomiajáról, a polgármesterei zsarnokságról, a város vagyona hiányos ellenőrzéséről a polgárság adozási erejét meghaladó rovatáról, avval végezve be e részt, hogy mindez alaptalan ráfogás és phrasiz... Kijelentjük hogy a mit mi mondtunk, nem az, a mit a cikkirő itt állítanak; ezek ferditések, mi igazságot szoltottunk s zavainkat egy batiüg fentartjuk. Az erőnlőli adoztatásra nézve majd a költségvetés alkalmazva még bővebb adatokkal fogunk szolgálni. Az pedig, hogy mi mondtunk volna, hogy a város vagyontól véleményeleneink egymásközt feldiszlak, egy álnok interpolatio, czél a teker-vényeskedő dialektikájuk tizhetése végett; kérjük, idézzék hol van ez írva? Sehöl. Szégyelje meg azért magát, a ki ezt papírra tenni nem átalotta.

Itt a cikkirő felírásunk tárgyát elhagyva, a loyaltás és irodalmi illem, férfiakhoz illő teréről a tendentiosus nyílt személyeskedés terére mennék át, a midőn Simon E. és Jakob E. képviselő társainkat egyenesen megtámadják. Ez oly kihívás, mit rá kényszerítve el kell fogadnunk. A felelősség legyen a kihívókán. Azt mondják ők, hogy ez elvtársaink a vallásos szenvedélyek, féltékenykedés és gyűlölködés felkeltése legyerveirek nyultak, Simon E. efféle nem beszél. E banquetében 45 katholicus egyházi képviselő vett részt, czélja a volt hogy megtekintsek a piaci templom körüli rut bódék jövedelme kárpótásul vett hidoczi Streicher-féle eklézsiái, és a szállólvá alakított quarta-házat, hogy látván az eklézsiái tagok e szép helyiségeket, s a máris duzán jövedelmező aequivalenst, a templom környezete szabaddá tételé eszméjével még inkább megbarátkozzanak. Schütz János ur gondolata volt az egész; ittak is egészségére, igen a Simon Elekére különösen egy egyén, ki az önk táborában van, azt érintve „hogy a katholic. erőket egybe kell gyűjteni, szövetséggé alakítani, rámutatni társadalmi erejökre, s azon abnormis állapotra, hogy még is együtt nem tartva, mindenütt mellőzöttek, s csak mások eszközei gyanánt használtatnak, mert nincs vezér, ki alatt egyesülhetnének, tehát éltette őt, mint ilyet.“ De Simon Elek határozottan visszautasította; „olyasminek még gondolatától is meutsen Isten — ugymond, hogy mi a mostani felvilágosult időben felekezeti szövetséget alkossunk: mi atyaifisági, vegyes házassági, családi sőt testvéri egyetértésben kívánunk ezután is mint eddig élni más hitfelekezeti polgártársainkkal; ezt ezután is megóvjuk saját erkölcsi erőnk által; vezérre nincs szükség, ő el sem vállalná, vezérünk az igazság és belerő, melylyel a mi jogainkat védjük, s ha egyenes elnyomási törekvéseket vennék észre, meg nem engedjük; de a másokét is tiszteljük és nem érintjük.“ E helyreigazítást az összes jelen voltak tetszéssel fogadták. Szóljának a kik jelen voltak, az árulón kívül, szóljon a jelenvolt báró Bánffy Kálmán ur, nem így volt-e! Igazán szennyes lélek és megálatkodott gonosz lelkiismeret kell ahoz, hogy a cikkirő ez időtőlésből ily kárhuzatos gyanúsítást voltak képesek kikovácsolni.

A mit Jakob E.-ről a cikk szerzői írnak, az, ugy a mint írva van, szintén alávaló rágalom; csak annyit áll, hogy az a képviselő négy szemközt a szó loyaltás megörzése önként értett feltételével a velünk szavazásra fel volt általa szoltva; de nejjere vonatkozólag oly gyöngéden indokoltan, hogy azt profánálnia, az illetőnek mint férjnek s loyagias embernek nem volt szabad. Nem is lehet, hogy az a férfi így adta volna elő a közte és Jakob E. közt történt magán beszélgetést. Az a cikkirőnek előbbihez hasonló rut ferditése. Mi a cikkirőnek előadását Jakob E. felhatalmazása folytán ezennel érdemelt nevének neveztük, ő éreite jót áll, s azért a mit akkor mondott, az illetővel magával, a mit itt írunk, a mit cikkirővel bár mely uton és bármily módon leszámolni kész.

„Es ez az a párt — így végződik a cikk e része — mely ily érveket használ és felekezeti gyűlölséget szit. Diocletian alkotás, melynek szülő anyja a hűség, dajkaja a bosszavágy és vallásos gyűlölség.“ Erre is a legelőli idézett mesével felelünk, s hátrább tényekkel bizonyítjuk be. Ellenfeleink e loyagiatlan eljárása, mely szerint egyesek netalan téves lépésieert az egész pártot ily kíméletlenül s igazságtalanul itélik el, jogot adott ne-

Künn arra, hogy a mint ők a mi pártunk eredetét firké- szik, s egyik elvtársainkat személyesen megtámadják és sárba rántani kívánják, mi is felfejtsük az ő pártjuk valódi eredetét, rámutassunk vezérfeleikre s azok köz- munkásságának valódi indokaira.

Mondjon bárki bármit, — mi is határozottan állítjuk, hogy a 40-esek pártjának feje Nagy Péter királyi tanácsos ur és sógora Filep Samu főispán ur. Ezt az egész város így tudja, így látja.

A mint néhai Pataki József polgármester elhalt, Nagy Péter urnak első és utolsó, éjjeli és nappali gondolata, titkos terve s nyilvános törekvése városunk ügyeire döntő befolyás gyakorolhatna végett abban központosult, hogy helyére minden áron épen sógora Filep Samu lép- jék. A kegyezés után 1867-n első teendőjük volt Simon Eleket, mint félt vetélytársat ujköbbl eltávolítani. Táma- dási pontul az szolgál, hogy ő a Provisorium alatt a város gazdasági ügyeit idegen kezekre menni nem en- gedte, hanem a szónokságot elfogadta, képviselést al- kotott, s a majorsági ügyeket minden politikai kérdések kizárásával, teljes munkásságának odaforrásával úgy igazadta, hogy a város adósságaitól nagyrészt meg- szabadult, urbéri s más perreit tisztázta, két évi fizetését a város történelme megírására jutalmul tűzte, s orator- sága végén 70,000 frt urbéri papirt hagyott a pénztár- ban. Így folytatott hivataloskodásáért még is rá az 1867- évi képviselést megválasztású intéző bizottmány anathe- mái mondott, hivatalos működéséről való nyilvános szá- madása megtehetésétől elzárattól, a képviselő-testületből kihagyatott, szóval az uralkodásra vágyó Nagy Péter- párt a Simon Elek elnépszerűsítését bevégzett tényné alkotta; de még is ezuttal célt nem érhetett, mert az 1867-diki népválasztás a polgármesteri székre Szentki- rályi Zsigmondot ültette. E tudományos, éles eszű és sok közgazgatási ismerettel bíró férfi Nagy Péter urnak szálla volt szemében. Megtámadták címét, indítványoz- ták, hogy polgárok gyűlése elnökének a méltóságos cím használása nem illik; de már Nagy Péter ur irá- nyában a méltóságos és főtisztelendő püspök, kép- viselő ur megszólítást elűrték; 40 évi szolgálata által kiérdemelt nyugdíjának elvonatása lön eszközölve, s ez- által családjá holnapokig tartó székalkodásra szorítva, s csak később és bajjal tudott teljes nyugdíja élvezetét visszalépni; néhány havi hivataloskodása Nagy Péter urék részéről csaknem folytonos torzalkodással találko- zott. 1867-n 67-ik jegyzőkönyvi szám alatt a képviselést megróttá a városi tisztiséget, hogy ifj. Kossuth Lajosnak október 27-iki képviselő választásakor a maga kötelességében nem járt el szabályszerűleg; mire a polgármester jegyzőkönyvbe ígattatni kérte, s a több- ség el is határozta, hogy a választások tartása s ered- ménye felett a törvény értelmében csak a központi vá- lasztmány s országos képviselőház határozhat, nem a képviselést; de ezt a Nagy Péter-párt a következő gyű- léseken a 60-ik szám alatt kitűreltetve; később, midőn 1868-n Nagy Péter ur országosan ismert botránnyos mó- don követé választatása történt, akkor, mikor a főtisztel- endő és méltóságos püspök, királyi tanácsos ur saját hívei elől háza padlására menekült, a február 18-iki képviselést gyűlésen ismét megróttatott a városi illető hi- vatali közeg a választási zavargások miatt, a polgárme- ster pedig a választás vége felé a felingerült nép ellené- ben katonai közbéni alkalmazására ösztönöztetett, mi szabad lelkevel s alkotmányos érületévl nem fért össze, s bele nem egyezett, de ez eljárás egész erkölcsi valóját megrázta; jól tudjuk: nevének, fiának, s közü- lünk sokaknak panaszosan emlegette egész haláláig.

Ezenkívül Szentkirályi előterjesztését, a tanács- kozások vezetését, határozatkimondásait megtámadták, jószándékai kivételét gátolták; így a rendőrségi ügy szabályozása, a város általi téglavételés, Szamos szá- bályozása, az ifjuság testi ereje kifejtése végett alatta indítványozott torna- és vívodaintézet felállítása, a Jeandó indóházzal egyenes egybekötés eszközöse ügyeit má- ról-holnapra halasztották; arra is volt példa, hogy ab- ból, mert egy városzolgá a kezére bizott meghívást egy városrészben nem teljesítette, a polgármester hátrányára ellentüntetést csinálva, a gyűlést elhalasztották, holott annyian volnunk, hogy lehetett volna tanácskozni, vagy néhány képviselőt — mint ez elégszer történt — utólag is behívni. Így vitték oda Szentkirályit, hogy 1868 n március 24-n hivataláról egészsége megromlása miatt lekoszolt. A Filep Samu ur emelkedésének második akadályá is el volt hártva! Április 1-n már a felirás ele- ment a királyi biztoshoz helye betölthetése végett, május 27-n az engedély lejött, meghagyva, hogy a képviselést terjeszsen elé az állomás betöltésére néve javaslatot; a végzés a lett, hogy az 1847—48-iki XVII. és XXIII. t. c. cikk nem levén városokra, s a fennfőző esetre alkalmazható, a polgármesteri hely hátszabályaink 40. §. értelmében töllessék be ideiglenesen a képviselést válasz- tása által; ezt a királyi bizos május 29 n feljűrlől jött utasítás folytán helybenhagyta, a választás jun. 10-ére kihirdetett, Nagy Péter ur az országgyűlésről a napra lejött, s minden követ megmozdítva, sógorát, Filep Sá- mu el urát, 46 szavazattal Simon Elek ur 42 szavazata ellenében, polgármesterré választatta. Evvel a hata- lomra vágyó püspök ur célját elérte, mert az általa megteremtett polgármester zászlója alá első sorban a tisztikar, utána a felekezeti, rokonsági és más szemé- lyes érdekek oszlatkozván, sikerült ily módon megalko- tott többségét a képviseléstben létrehozni, s ezáltal ha- talmát s kizárólagos befolyását megállapítani. Miféle pártiak? mi nem vizsgáljuk, elégeek tartjuk, hogy vá- rosunk és képviseléstünk tagjai.

Ime, ez hiteles adatokon és tényeken nyugvó ere- dete a Nagy Péter- és Filep Samu-pártnak, ezt így tud- juk mi, s ha kívánják, készek vagyunk jegyzőkönyvi adatokkal is tanúsítani.

Ezután a lap mult évi 223-ik számában közölt Indítványunkra térnek át a cikk írói, s miután arra, a meghiusult kiegyezési kísérletre, annak származási okára és lefolyására saját nézőpontjukból ismeretes fennhéjázó modorukban, itt-ott tekervényesen, mindenütt gorombán észrevételket megtették, előadásuk e részt a minisz- terhez intézett amaz épületes, idomos és bölcs tanácsal végzik: „hogy t. i. a miniszter részéről egyedül correct eljárás csak az lehet, ha a panaszlót (örtsd 36 vagonos, adófizető és jogosult képviselőt a 40-esek kedvéért) egyedül idvezőt munkájával a törvényes térre utasítja.“ A miniszter kétségkívül sietni fog az adott tanácsot kö- vetni, mert hiszen ez Kolozsvár képviselete, ez idő sze- rint mesterkelt többségtől jött.

A mi a cikk e pont alatti hosszás érveléséből lé- nyeg, arra nézve hivatkozunk a Külön Javallat indoko- lására, felterjesztésünkre és e lap mult évi és idei folya- mában megjelent közleményeinkre; csak ellenfeleink curiosumaira látjuk még szükségesnek e helyen kiter- jedni.

A cikk írói állítják, hogy a 40-esek munkájának az indítvány szerinti átalakítása képtelenség, amazok arczulpapása, sőt már az indítvány méltatlan bántalom a 40-esek ellenében. E pöffeszkedő, öntelt és absurd állítások maguk itélik el magukat. De hát akkor mire- való a többi 87 képviselőnek istentől nyert esze, jóaka- rata, képviselői joga? hát önk műve is szentírás, hogy ahoz tenni, s abból elvenni nem lehet! hát akkor miért mondották önk: azért neveznek csak ennyi tagot, hogy legyen a ki megbíralja! Most mi azt tesszük, s önk így ítélnék rólunk! S még is önk írják nekünk, hogy mi tartjuk munkánkat egyedül idvezítőnek. Valóban, bár- gyu észjárás, észelő tréfa ily komoly dologhoz!

Írják, hogy a béke kezdeményezésekor többség- ben voltak; ugy van, a főispán és tutora egyesült erő- szakolása által. Közleményeink bárkit meggyőzhettek erről.

Béke és egyetértés fekszik szívóken, írják önk; tagadjuk, gyűlölség, epe és boszu annak neve, urak! békejobbót önk csak egy feltétel alatt nyujtnak nekünk, ha a magas kormány erőhatalmaskodásukkal rendreuta- sítja, vagy mi ragaszkodást igénynek önk nagy mult- jának palástjához, elfogadva mindent, a mit kíván s végez.

Önk megítélnak a városi tisztviselőnek minden más foglalkozást. Ez a Nagy Péter ur kedvenc eszméje, mely egy személy elleni gyűlölségből sarjadzott fel, de eltűri, hogy Finály ur, a püspök ur servilis eszköze, titkár, éremtárör, nyomdaigazgató, iparkamarai elnök volt s huzott szállással együtt közel 2500 frtot; Szász Béla ur hírlapíró, Szász Domokos ur pap, s még is mind a kettő jelenleg is a reformát. főtanodában póttá- nári, s más választmányi kötelességeket visznek, a püs- pök ur maga, püspök, első kolozsvári pap, muzeumi ale- lnök, polgári iskolai tanácselnök, a penzintézeteknél napidíjas választmányi tag, volt dícsőségkoszoruzott képviselő is, s e felett most pártvezér és főispán.

Írják, hogy nyitva állt az ut előttünk, hogy újabb módosítványi javaslatokkal is föllépjünk. Ugy, de mikor erre néve jegyzőkönyvi garantiát kértünk, azt megta- gadták. Az önk által kezdeményezett kiegyezési kísér- letnek oly perfid meghiusítása után bizhattunk-e mi önkben? Egyébiránt látszik felterjesztett munkájukból, meennyire voltak önk hajlandók jobbitmányaink elfoga- dására: egyetlenegy pontunkat fogadták el minden utó- gondolat nélkül, a mi általunk tett formulázás szerént; a többi csak toldás-foldás, tarka-barka férczelék, miben nincs egy határozott alapeszme, nincs egység, összhang s irányuk germanizmussal és latinizmussal teljes, igazán kognapi dicasterialis irány. Hogy önk a mi munkánkól semmit el nem fogadtak volna, tanúsítja felfogásuk és saját művök iránti ama nevétséges előszeretet is, mely arczulpapás alakjában fogatta fel önkkel az ahoz indítványunk alapelvi értelmében való avagy csak hozzá szólast is.

Gyávan szaladtunk el — írják önk, midőn az egyik hős, a megijedt tábor vitéz trombitása visszavonulót futt, a pásztor betegsége miatt, ijedten szaladt szét a nyáj. E két állásra kettő az észrevételünk; először, ám legyünk mi trombitások, a trombitás azt fujja, a mi neki tetszik, de a ti cikketek írói lelketlen trombita, azt fujja az, a mit Nagy Péter, a principális neki mint alá- rendelt papjának parancsol; másodsor, a mi vissza- vonulásunk olyan volt, mint a Bem tábornoké sokszor Puchner elől: e vitéz fővezér a hírlapok szerént örökké győzött — mint most ti — mikor 1849-ben Szeben alatt március 11-én osztrák és muszka seregét szétvertük, s Nagy-Szeben szuronyt szegezve bevettük, azt íratta a lapokba, hogy oldalmozdulatot (Flankenbewegung) tesz Brassó felé, hogy az ellenséget megkerítve semmivé te- gye, s az oldalmozdulat geografiailag Bukarestig, idő- tartásra néve június 18-ig tartott. Higgyék el önk, a mi elveink önökben a gyűlésben, s azon kívül is, a küzdelem folytán és a küzdeletről elvonulásunk alkalmá- val a közvélemény előtt épen így megverték: olvas- sák meg 20-as és 40-es bizottságai munkáját, a mely- ben városunk municipalisége, autonómiaja, tanácsunk önálló hatásköre az 1870. XLII. t. cz. balértelemezése folytán és tulságos royalismusból egészen fel volt áldozva, hasonlítsák össze a most — meggyőződéseik megtagadá- sával a miniszteri akarat iránti szolgálai meghódolástól — módosítottal, s látni fogják, hogy ez ügyben a köz- vélemény előtt önk a megfúttak és megverték, nem mi. A „nyáj“ tiszteletem pedig inkább megilleti önök: ott van a hivatali aspiransok sereg, ott az önzésből csat- lakozók nagyszáma, és ott a hatalmas lelkipásztor Nagy Péter ur, a ki a helyett, hogy itt korteskedjék, jobban tenné, ha püspöki kötelessége szerént, telen ál-

tal egyházi látogatásokat téve, belső-szolnok- és hu- nyadvármegyei desolált reformatus és magyar ekkleziáira vigyázna s nemzetünk ott élő fiait eloláhosodni nem engedné.

Azt mondják önk, azon panaszunk, hogy külön javallataink felterjesztésére fenntartott jogunkól hallga- tólag megtagadót határozat által elejtettek, azaz e tárgy- ban semmit nem határoztak, fából való vaskarika. Erre mi azt feleljük, hogy egy indítványozott és tárgyalni kezdett ügyben semmi harározatot nem hozni, hanem azt agyon hallgatni inparlamentaris eljárás, tekervényeskedő pártvezéri politika.

A mi a miniszternek Simon Elek intenciói iránti felvilágosítását illeti: ezt önk is tehetik, mi is pártállá- sunk szerént; Simon Eleknek semmi külön intenciója nincs, ezt csak önk rágalmozó nyelve fogja rá, ő egy Külön Javallatot adott be, s érveléink és kéréseink formulázva vannak munkáinkban, a mit ő mondott, 35 képviselő nevében mondotta, kiket önk az illetékes hely- len vagy meg nem hallgattak, vagy ha azt tették, le- szavazták, a kik jogserelmök orvoslását a minisztertől, mint a királyi tanácsosától kérik, és a miniszternek nem szabad elutasítani igaz panaszával annyit jogosult polgár azért, mert azt maga a király sem tenné. Ez abszolút kormánynak megy, de alkotmányos korszakban veszé- lyes gyümölcsöket teremhetne. Ismerjük önk befolyását, de érezzük saját jogaink erejét is. Eszközölhetnek ki önk egy elutasítást, de ne felejtsek el, hogy szabad s értelmes polgárokkal van dolguk, kik a netalán nya- kukra tett jármat, onnan lerázni bírandják.

Ezután azt mondják a cikk írói, hogy Simon Elek vádatok emel a 40-es munkálat ellen. Ha e cikk írói, mielőtt politikusoknak beállítottak, egy kis törvény- ismeretet szereztek volna, tudnák, hogy valódi ncs csak személyt lehet; elme-szuleményt bírálni, czáfólni, érvek- kel megdönteni szoktak. Azt mondják önk, hogy a vá- ros százados jogaiól egy szemernyit sem áldoztak fel. Nem tudtuk, hogy a jogot szeméremmel mérik; egyébiránt azt, hogy áldoztak fel, a 20-as, 40-es munkálat és Kű- lön Javallat egybeazonlításából kiutáik. Önk a szü- mélyes felelősséget elvét most is védik. Mi sem ostromoljuk, csak azt kériük, hogy a törvény értelmében az együttes felelősség lehetőségét is engedjék meg ott, hol a tiszt- viselőknben mint millióköt erő közvagyon kezelőben az erkölcsi mellett némi vagyonni garancia is elengedhellen kellék. Áldozni akarnak önk — írják — nem akarok visszaradni egy kis áldozattól. . . Jól van, de ha a jó- vedelem hiánya nem engedi, akkor nem lehet áldozni. Hiszen a kaszárma-, palinka-, szesz-, bor-, szemét-, hus-, s más indirect adók alatt már-már roskadunk le. Kiss Sándor ur 66,666 forint haszonbérét nagy részben mi fi- zetjük. Urak! lassan a rovatallal, mert a szekér letörök, ha igen sokat raknak rá. Könnyű beszélni annak, a ki- nek adóját az ekkleziás fizeti s maga az olvasó körben és felelő társaságokban naponként 50—60 forintot olykor pár százat nyer; de nehéz olyaknak, a kik, mint a szentírás mondja, igazán fáradsággal szerezik meg napi kenyérket. . . Tisztviselőink fizetését a vármegyék és kir. törvényszékek tisztviselői s bírái fizetésével hason- lílják önk. Nem helyes, mert amazok az állam adja, illetőleg a 100,000 és több ezernyi lélekből álló vár- megye összes adózi. Városunk tisztái 25 ezer lakós ügyét igazítják, a vármegyék tisztái 100,000-ét, a kir. bíróságok 200—300,000-ét. E felett nálunk a tiszt- viselőknben van is valami vagyonuk szűlőik vagy nejeik után. Majd ha az államszegély megadatik, helyén lesz a fizetések megjobbitása. Most mérsékeljük költelekezési buzgóságunkat, mert szerfelett nagy a terüh városunk polgárain. Azt mondják önk: mielőtt a fizetésjavításhoz és költségzsaporitáshoz kezdetek, számba vették a vá- ros vagyonni állását. Valóban jól számba vették: Kebl- leg meg van vizsgálva 1858-tól 1869-ig a fuvarbiztos, ügyvéd, városgazdák, kaszármafelügyelő különböző évi, és a majorsági pénztárnok 1866—67. évi együtt 126 kimutatása és számadása; továbbá 1850-től kezdve 1871-ig 5 tizedkapitányi, 1 levéltárnoki, 1 fő- és al- kapitányi, 1 rendőrelnöki, 2 sétatéri pénztárnoki, 2 dolgozó-tá-házi, 3 temető-felügyelői, egy alsó jószág- felügyelői, 11 mezei rendőr-elnöki, 7 városgazdái, 12 különböző tárgyú majorsági pénztári s végre két fuvar- biztos, együtt 143 vagyis összesen 269 kimutatás és számadás 51,001 tanusítványal. De a képviselést által egy sincs felülvizsgálva. A keblli számvonosság által sincs még megvizsgálva: a szegények különböző pénztárnokai- nak 12 évi számadása 1854-től 1866-ig, a kaszárma felügyelő számadása 13 évről, a majorsági pénztárnoké 1861, 1862, 1863, 1864, 1865-ről, a városgazdáké 1855-től 1865-ig. Együtt tehát vizsgálatlan 31 szá- madás.

Nincsenek beadva a kívánt felfejtésék 1864—1867- ről készült négy mezei rendőri számadásról, melyek a barom és filléres csordák után bevett és kiadott pénze- ket illetik; nincs számadás beadva 1864, 1865, 1866-n, határbüntetésekbe jött pénzekről, a „Lomb“ nevű le- gelő 1864—1868. évi jövedelméről, a kaszármafel- ügyelőtől két évre, egyik városgazdának nincs beadva a kívánt felfejtése egy évről, a másik városgazdának nincs beadva a számadása 1 évről, mint utbiztosnak, a béresükrökre lett kiadásokról, nincs beadva a száma- dása a majorsági pénztárnoknak 1870-ről, a levéltárnok- nak 5 évről, a városi főkapitánynak az 1862-ik évtől kezdve a künn levő büntetés-pénzekről — együtt hátra- lékban van 14 számadás és 7 felfejtés.

Az 1868-n 17,768 b. u. m. sz. alatt kiadott rendelet és id-iglenes utasítás 11. cz. értelmében a számadások fel- jűlvizsgálata a képviselést kebeléből 5 vagy 7 tagu bi- zottságot kellett volna kinevezni. Megtette-e az akkori polgármester és tanács a képviselésthez köteles átirásdát? s

ha meg, sürgette-e? A számadások egy része 1870-n kül- detett le a magas b.-ügyminisiterumtól, de annak is már ide-tova két éve. Az 1850—1872. évi időközben számadó tiszték halltak meg, így Kolozsvári Imre 4000 frt adós- sággal, Pataki József 5000 frttal, némelyek elszegényed- tek, a városról eltávoztak; mind együtt 115 számadás és 4 felfejtés vagy nincs a maga rendén meg, vagy nincs feljűlvizsgálva, vagy épen beadva sincs, melyekben le- hetnek hibás költsékek, bevételi mulasztások, megfizetendő liquidumok kiütheti magát, hogy a pénztárkezelésben a szabályok megtartva nem voltak, hogy a büntetés-pénzek nem fordítatnak rendeltetések helyére, fennforog 4 -- 500,000frt. Megpendelte a miniszter, hogy a következő évre szóló költségvetés már szeptember havában közgyűlé- sileg megállapítottassék, s október havában felterjesztessék. Ma február végén vagyunk, s még az 1872-dik évre köl- tekezési szabályul szolgáló költség-főirányzat itt hever: költünk, pénzeket, kiadásokat szavaz meg a többség borura- derüre, szervezetet készít a nélkül, hogy a város vagyonni állását teljes szigorral tudná tekintetbe venni.

Kérdézzük egész Magyarországot: a midőn váro- sunkban így van ellenőrizve a város élettereje, a pénztár, mondhatják-e azt ellenfeleink, hogy mikor fizetésjavítá- hoz és egy legio rendőri tisztviselő és szolgá rendszeresi- téséhez kezdetek, szigoruan számbavették a város va- gyonni állását, 115 vizsgálatlan számadás és a város vagyonni állásának számbavevése! E már igazi arczul- csapása ellenfeleink szervezési munkálatát e részének. Mondják önk ezekre az érvekre: szétpaltannak mint a szappan buborék; érintsék a hogy tudják ezeket, néz- zük, elmodhatják-e: volt s nincs. Az ég őrizze meg min- den más városainkat az ilyen számbavételről!

Erről egyébiránt a költségvetés tárgyalásakor még bővebb s tanuságosabb részleteket fogunk elmondani s a magas belügyminisiter ur ő nagyméltóságához okada- tolvá felterjesztetni.

Ellenfeleink lapok utján is közzétett feliratunkat be- sugásnak nevezik. Ez erény a szolgá lelkeke s tietek! Ti vettétek át az Istenség jogát, hogy sziveinket és vesé- inket vizsgálják, s hogy: ki jobb, ki balpárti? kit vezé- rel ellenzéki viszketek, kit közügy iránti szeretet? osz- tályozzátok. Nem irgelyeljük.

Sajnálkozok Kolozsvár felett, hogy egy-két em- ber hiúsága ily végtetekre vitte a szakadást. Mélián te- szitek. De ez a két ember Nagy Péter és Filep Samu urak. Mi a polgári jog és a város autonómiaja védelmét, a közjavalmak és terhek egyenlő megosztását tűztük ki jelszólul, s elég függetlenek vagyunk arra, hogy se a Gessler-kalap, se a papi palást előtt polgári dolgokban meg ne hajoljunk. Mert hijában takaródtak a 40-esek köpenyével: voltak ott sokan, a kik centralizáló terveit- tekbe nem egyeztek bele, a kik szót emeltek az autonó- miai elvek mellett, ott volt az is, a ki a Keletben Nagy Péter urat ártalmatlannak vallotta a Deák-párti nézve, s ajánlotta neki a politikai szereplésről lemondást, még pedig: quo citius eo melius; de a más nézetűeket le- szavazták; voltak a 40-es bizottságban többben, kik feleje sem mentek, s így jött létre néhány ember által erőszakos munkátok, mit már most mindnyájunkra akar- natok erőszakolul. De mi azt hisszük, ez nem fog sikerülni, s ha igen, és ha nekünk Filep Samu el urat Szejdi ha- sánká teszi a magas kormány, biztosítunk titeket, hogy mi Lintzhez Jánosai leszünk. . . Avval is gunyolódok, hogy mi az óratársági intézmény előlértését is sajuáljuk. Ha tudnátok, hogy azt a polgári jogok ép oly elnyomása idézte elé a mult század közepén, a minőt ti most czélba vettetek volt, ha tudnátok, hogy azt egy szabadságsze- rető reformatus tanár vitta ki, a kit ezért a pátriciusok és arisztokraták egyesített akarata martyrá tett, de az intézménynek a polgárságra nézve áldott következmé- nyei fennmaradtak, nem gunyolódhatok vele.

Ti a mi munkálkodásunkat üzelemnek nevezitek. Hadd magyarázzuk meg azt is.

Üzelem az, a midőn ti képviselő-társaitokat eső- cselőknek nevezitek, s az érdekekben felszóllalót az oh nép szólammal akartjátok gunyolni; midőn a tanács- terembeli nézetkülönbségek miatt künn a társadalomban is gyűlölködtek, sőt papi fejedelmeket, mint isten szolgája, becsületes polgároknak még csak nem is köszön; tehát boszujában istent magát megbántja; midőn városi ügyek- ben való más meggyőződésért polgártársaitokat a kor- mány előtt gyanasítjátok; midőn mindnyájunk ügyét egy- két ember befolyásának adjátok át; üzelem az, midőn a legfőbb tisztviselő draganysókent káromkodik hivatali helyén, képviselőket felett kalappal fogad, ki a gyűlés felosztatása jelvényét, a kalapuk kezébe vételét úgy értelmezi, hogy azt a gyűlés színe előtt fejbe vágja, s feltett kalappal beszél a gyűléshez. Felfogásunk szerént, az, a ki ezek ellen felszóllal, a ki a polgári jogot, s a hivatali tekintélyt védi, az igazságot bár- kivel szemben kimondja, a kit tetteiben meg- győződés vezérel, s tiszteli a kormányt, de igen a tör- vényt és önjogát is — ily ember, ily tényeit üzelemnek méltóan nevezni nem, csak rágalmozni lehet.

Ti így zárjátok be cikketeket: meggyőződéseketek követitek. Elhiszük, csakhogy abból örökké kilátszik Nagy Péter ur politikai abjének valamely fuszálánya. Titeket vallásos tekintetek nem vezettek. Elhiszük, csak- hogy tetteitek: a végzéseknél és választásoknál egyebet mutatnak. A fennebb leirt banquette esete flagrans tanú- ság erre; kártyátokat a debreczeni orthodox papaság és minap egyik lapotok idő előtt kijátszá, álarcotok le- esett, midőn amoz elátkozott mindent a mi nem orthodo- xia, ebben lelkörömeteket fejeztétek ki azon, hogy egy katolikus nagyság nemzeti halottünnepén öt reformatus ész-tekinélyt vitte a főkötelességeket, mit egy mélyen látó esélyes reformatusnak desavouálni kellett.

Azonban még a hézag közöttünk nem betölthetlen. Okuljon mindkét fél. Nehez idők következnek. Ellensé-

geink örövendek küzdelmünkön s várják teljes meghasonlásunkat. Mi most is imé készek vagyunk a békére, készek minden elfelejtésre e feltétel alatt: Városunknak a törvény által megengedett teljes automiája, a jogokban és javalmakban, a politikai befolyásban és közigazgatásban, a képesség és jellem, a vagyion és terhek aránya szerent való testvéri megosztás, a közérdekeknek a magán érdekek fölébe állítása, a legyér közkelekedéseinkben kiinduláspontunk; ne igyekezzék a másik elnyomására egy valás, egy osztály is, az egyes jogát védje minden, s mindenikünk joga legyen szent az egyesek előtt... Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt.

Többen a 36 közül.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Konstantinápoly. A miriditák Bibdodt letartóztatott fiát követelik fejedelmül, különben fegyverrel fenyegetőznek.

Cattaro. A török-montenegroi határrendező alku, mióta a montenegroi fejedelem meghatalmazottja Scutariba jött, folytatattik; remélhető, hogy jó sikerrel ér véget rövid időn.

Róma. Az olasz-német bank 1 millió fontnyi kölcsönt ad az egyiptomi alkirálynak.

Legujabb táviratok.

Versailles, febr. 27. Barthelemi St. Hillario egy irata Thiers nevében megújítja azon biztosításokat, hogy Thiers a köztársaság nyugalmát fenn fogja tartani, és minden törekvése csak ezen célra van irányozva; a benyújtott törvényjavaslat nem az egyedüli rendszabály, mely javaslatba fog hozható.

Antwerp, febr. 26. este. A szabadelvűek meetingjén a szónokok tiltakoztak Chambord grófjelenléte ellen, ki egy barátságos kormány elen összeesküvést kohol. A meeting az idegenek törvényének megszüntetését kívánta. Számos tömeg húzódtott el — a „Marseillaise”-t énekelve — a St.-Antonie-szálloda tájékán; innen a polgármester házához mentek, hol az ablakokat beverték.

Bécs, febr. 27. Az osztrák-magyar leszámitoló intézet részvényeire tetemes túljegyzés történt, ennél fogva lényeges leszámitást várhatni.

Berlin, febr. 27. A „Kr. Ztg.” jelenti: A kormány közlekedési törvényjavaslatát szándékozik az országgyűléshez beadni a lengyel nyelvű Porosz-Lengyelországra való hivatalos használatára vonatkozólag.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 29. 1872.

Az első udvari ebédre többek között hivatalosak voltak: József főherceg, ő kir. fensége, Simor, hgrmász, gr. Andrassy, külügyminiszter, gr. Lónyay, miniszterelnök, Slavy, Kerkapoly és Tóth miniszterek, herceg Odescalchi, gárdaparasncnok, Pongrácz, honvédezőredés, gr. Almásy György. Az ebéd 1/2 óráig tartott.

Jókainé asszony a pesti nemzeti színház

igazgatósága felhívására Lady Macbeth és Coriolan Volunniájában fog közelebb ismét vendégszerepelni.

A pesti boulevard építéséhez már márczius elején hozzáfognak. A vállalkozókat az építészeti tanács felszólítja, tegyenek elvállalt kötelezettségeiknek pontosan eleget.

A berlini Wochenblatt a váci honvédegykorlat alkalmából a honvédség működéséről tett elismerő jóakaratu bírálatát a következő nyilatkozattal zárja be: „az elfogulatlan katonai ítélet nem titkolhatja el, hogy éveken át még a legnagyobb erély, kitartás és nemzeti áldozatkészségre lesz szükség, hogy a nemzet e kedvező gyermeke oly erőre fejlődjék, melyet annak adni remélnek?”

Renan új műve. A „Jézus életének” szerzőjétől új munka fog megjelenni, címe: „Az antikrisztus,” s Nero császárt, a kereszténység kegyetlen üldözójét festi.

Gounod a „Faust” és „Romeo és Julia” híres szerzője, Párisból jött tudósítás szerint, megírult.

A Bánáiban Kis-Becserek és Bilet közötti országot kétoldaltól 300 öl hosszúságban a szántóföldek 10 láb mélységű viz alatt fekszenek. Halakat fognak azon helyeken, hol ezalott gabona termelt, — szomorú halászat.

A magyar mérnök- és építészegylet vasárnap a „Frohner” szállodában tartott ebédje alkalmával titkárnak, Hieronymi Károlynak szép ezüst serleget nyújtott át, mely következő felirattal viseli: „Hieronymi Károlynak, a magyar mérnök- és építészegylet három évi érdemű titkárnak tisztelet és elismerés jeléül egylettársai 1872. február 25-én.”

A muzeum-egyleti felolvasások második szombatán márczius 2-án a vérosi tanács nagytermében d. u. 5 órakor fog megtartatni. A felolvasó Dr. Hintz György leend, ki az illatszerekéről értekezik.

Amerikalasan. Egy new-yorki lap így ír valamely vasuti szerencsétlenségről: „Mint hogy szerencsétlenség egyike azon szerencsében részesült, hogy a vasuti szerencsétlenség alkalmával a vonaton volt, s szerencsésen csak egyik kezét ficzavította ki, a másikkal a köv. hiteles tudósítást küldte be stb. . . .”

A kir. igazságügyminiszter a décsi kir. törvényszékhez iradagazgatóvá szentimrei Bak István belsőszolnokmegei volt törvényszéki ülnököt nevezte ki.

A folyó évi martius hóban az ezüst-árkelet-pótlék valamennyi, ennek beszédére jogosított, és e jogot igénybe vevő vasutakon, a magyar korona területén 10% -tel lesz szánitandó. Pest, 1872. február hó 25-én. A vasuti és hajózási m. k. főfelügyelőség.

Szabadságharcunk két bajnokát tettük ismét sirba febr. 28-n: Kovács Dénes 137. honvédszállóalj főrvost és Gergely István közhonvédet; utóbbit d. u. 4 órakor kísérték ki fekete zászlónk alatt, s még sirhanja feldoborodása előtt külmoszortutczába kellett sietniük az előbbinek végtisztessége megadására. Hosszu menetben vonult végig Kolozsvár tágas szép utczáin a halottas szekér, kíséretében a polgárság minden osztálya, a hivataloktól számos részvevők, az elhunytak régi honvédbajtársai és a mai honvédség törzs- és más tisztel, altisztei közhonvédekkel együtt nagy számban. Az első sorkatonai zene tette ünnepélyesebbé, a koporsón a szokott jelvény: csákó és kard. Jól esett látnunk mostani jelvényeink rokonérését régi bajtársaik iránt. Ez a hazaszeretet műve, az emlékezés

kegyelete, s hódolat a szabadság elvei iránt. Nyugodjanak békében a halottak, az élő honvédeket környezze a nemzet szeretete.

A brassói indóház építésére már összehordták a tömérék anyagot, mihelyt az idő kiderül, hozzáfognak a munkához. Az indóháznak október végéig késznek kell lenni. A pályavonalon a munkát ismét félbe kellett hagyni a nagy hideg miatt, a föld még két lábnyi mélyen van megfagyva.

A m. kir. pénzügyminiszter Stukheil Gyula számgyakornokot a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság számvevő-osztályához III-ik osztályu számtiszté nevezte ki.

A sárga szín hogy lett divatossá? A Comedie Française híres színésznője Madm. Mars épen Lyonban volt vendégszerepre. Az ottani gyárosok előkelőbbjei közül egyik szép sárga bársony kelmével ajándékozta meg, arra kérve fel, tegye őt szerencsésé szálattal, hogy e kelméből köntösöt készíttet, s azzal szinpadra lép. Mars hazaérvén Párisba, meg is csináltatta a sárga köntösöt, s fel is öltötte, de ekkor hirtelen úgy megijedt a szokatlan színtől, hogy a darab elhalasztását kérte, nem mervén benne közönség elé lépni. E perczen lépett Talma az öltözőszobába, s az öltözéket nagyon megdicsérte, Mars k. a. kilépett a szinpadra. Általános bámulattal fogadták, a hölgyek látszóveit mintegy leszögezte, dörgő taps keletkezett, s mindenfelé azt susogták: mily bájos! öltözék! Következő napokon egész Páris a sárga köntösökről beszélt, minden divatírású ilyen szinből dolgozott, s azóta viseltek a nők sárga köntösöket. A lyoni gyáros meggazdagodott, s az utóbb ismét Lyonban vendégszereplő Mars-ot azon pompás nyári lakában vendéglelte meg, melyet a sárga kelmék hasznából épített vala.

(Necrolog.) Özv. Schopf Alajosné — Rácz Károlyina a maga és gyermekei: Béla és Gyula; ugy az elhunytak életben levő testvérei: Rácz György és gyermekei: Miklós és neje Jéké Anna, Ferencz magyar kir. főhadnagy, Lajos, Ida és Mária; Rácz Rozália — Torma Ferencz és gyermekei Imre s neje Mikó Berta; továbbá elhalt idősb fivérének Rácz Jánosnak özvegye Tatrosi Terézia és gyermeke Terézia — Mosa Sándorné és gyermeke: Eliz — Hatfaludi Bertalané szomoruan jelentik édes atyja illetőleg nagyatyuk, bátyuk vagy nagy bátyjuk galgói Rácz József-Belső-Szolnokmegei egykori alispánjának folyó évi február hó 13-kán d. u. 2 órakor életének 84-dik évében, végegyangulós következtében mikházi jóságán történt gyászok kimúltát. A idézült földi részei a határeset színhelyéről folyó hó 15-kén, d. u. 3 órakor, rövid halotti szertartással helyeztetnek át az örök nyugalomra a décsi családi sírkertbe elebb elhalt kedves gyermekei porai mellé. A lelkeért való engesztelő áldozat pedig e hó 16-kán d. e. 10 órakor, mutatattik be a Szt.-Ferenczrendű róm. kath. egyházi szerzetnek décsi egyházában és e szertartásokra a néhai ismerősei vagy tisztelői szomoruan meghívattak. Mikházán, febr. 14-kén 1872-dik évben.

Apróságok.

Caesar halála. Párisban egy 77 éves színész meguntta életet s agyonlötöte magát. Ajtójára ezt írta: Ma rendkívüli előadás: Caesar halála, szomorujáték 3 felvonásban, írta Voltaire. A színészt Catalan Caesarának hívták.

Öszvérsvény. Californiában futtatásokat rendeznek öszvérekkel, még pedig úgy, hogy az nyer, a melyik leghátul marad. Ezt úgy rendezik el,

hogy mindenki más öszvéreire ül, azután sarkantyuzza az alatta levőt, csak hogy a magát maga mögött hagyva, ez hátramaradása által díjat nyerhessen.

Jó ötlet. Egy divatlap szerkesztőjétől azt kérdezték: ugyan hogy adhatta ki Sz. . . cikkét? hisz az nagyon különös; — ép azért adtam ki, ugymond a szerkesztő, hogy szabadulhasson e furcsa gondolatoktól.

[—] Nemzeti színház. Február 28-án a légszuszvilágítás ünnepélyes megnyitására: „Toldi Miklós” eredeti színmű 3 felvonásban, írta Szigeti József, zenéjét szerző Nikoltis Sándor. E szerint ma volt az első előadásunk az óhajtván várt légszuszvilágítással, mely lényesen sikerült. Mennyire nélkülözhetlen ez már ma minden színházban, arról párhelytér elfoglató gyönyörű hölgykoszorú örülhet, mert szépségüket, egész fényben ragyogtatja. A mi magát a darabot illeti e mű alapszeméje, melyet Arany János „Toldijából” mindnyájan ismerünk, a szerző által sok gondnal és helyenként költői élel van e színművében kereszttel vive. Azonban azon jelenetek, melyek az óriás erejű Toldi főismérvét képezik — miután nincsenek eléggé erős drámai formába és cselekvénybe öntve — a történet rendkívüliségét, nem tüntethetik annyira vissza, mint az, „Arany” balladájának olvasása után lelkünkben él. Az egyes képletek és jelenések egy a mellék személyeknek mesteri festése, s a gyakorlati írói tollra mutató nyelvezet, mindig hatást fognak ébresztetni. A gyermeki szeretet és tisztelet nyilvánulását, melyet Toldi, édes anyja iránt érez, igazabb és jellemzőbb epizódok tartjuk, mint a történeti hűséggel ellentétben, csakis a tárgy érdekességére felvett szerelmet. A czimszerepet Kovács Gyula játssza, sok sikerrel és a lehető legjobb felfogással; nem mulasztá el a legkisebb árnyalatot sem, a mi alakját bármilyen részben kiemelhetette. A többi szereplőkől más alkalommal szövegelek. A rendezést és kiállítását, díszteret illeti. Jelmezek, csoportozatok és a tehetséges festők Beczkóy által készített igen szép díszmények, mind gondnal voltak kiállitva, s kivált az álomlatási jelenés öt képlete s ezek közt az utolsó élkép, a mely Fehérvári urnak mindig oly remekül sikerül, ugyszintén a végső torna ünnep, valóban hatással voltak a nézőkre. A második felvonás alatti hosszás párbeszéd, s Benecúok sok helyt, tulságos bőbeszédűvé tétele, e színmű hátrányára szolgáló motívumok hozhatók fel; mik, véleményünk szerint befolyással voltak a közönség előtt azon hatásra, melyet e mai előadás nagy részénél eredményezett.

Péntek, márczius 1-én Temesvári L. fellepteül: „Egy millió”. Vigjáték 4 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Febr. 28-ról: 5% Metalliques 63.70. 5% Nemzeti kölcsön 70.50. 1860-diki államkölcsön 103.75. Bankrészvények 846. Hitelrészvények 348.50. London 112.75. Ezüst 111.—. Cs. kir. arany 5.34. Napoleondor 8.97.

Földtermentesítési kötvények: Magyar 80.30. Temesi 78.—. Erdélyi 77.—. Horv.-Slavon 83.—.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Sz. 154—1872. 3—3 (413)

Árlejtési hirdetmény.

A décsi m. kir. mérnöki hivatal irodájában folyó év márczius hó 15-ik napján délelőtti 10 órakor kövekező, a főmértőszámu m. kir. közmunka és közlekedési miniszterium által engedélyezett építkezés, nyilvános árlejtés útján — a legkevesebbet vállalkozónak ki fog adatni. És pedig:

A kolozsvár-bukovinai államuton 8 2/3 — 9 mérföld között lévő a csicsó-mihályfalvi patak feletti 137. sz. hid ujonnan építése.

Ezen építkezés kivitelére — az anyaggal együtt 3253 ft 96 kr van megállapitva. Építési határidőül két hónap van kitűzve, mely a munka átadása napjától számítatik.

Erről vállalkozni kívánók azon hozzáadással értesitetnek, hogy a szóbeli árlejtést megelőzőleg, jelen építkezés nézve alóliirt hivatalhoz — kellően felszerelt, 5% bantpénzzel ellátott és bepecsételt írásbeli ajánlatok is benyújthatók.

A további árlejtési és építkezési feltételek ezen hivatalnál, a hivatalos órák alatt, megtekinthetők.

Décsen, 1872 febr. hó 20-án.

A m. kir. mérnöki hivatal.

Sz. 437—77. IV. 1872. 3—3 (415)

Hirdetmény.

A m. kir. táviraintézet folyó évi üzleti szükségletének fedezésére a következő anyagok, szerszámok és kellékek szükségsek:

1. Nagy telep üveg . . . 4000 drb.
2. Kis telep üveg . . . 22800 „
3. Nagy anyag sejt . . . 25900 „
4. Kis anyag sejt . . . 137000 „
5. Nagy közép elem . . . 7500 „
6. Kis közép elem . . . 41300 „
7. Nagy horgany sark . . . 1500 „
8. Kis horgany sark . . . 4700 „

9. Nagy rézsark . . . 1200 „	54. Fűrészreszelő . . . 60 „	dai központi raktárnál (Pest, Józsefváros, Józsefutcza 10 sz.) megtekinthetők.
10. Kis rézsark . . . 3700 „	55. Lapos vész . . . 60 „	A földmívelés-, ipar- és kereskedelmiügyi m. kir. miniszterium IV. (távirat) osztálya.
11. Papir tekercs . . . 157700 „	56. Középfuró . . . 120 „	Pest, 1872 február 20-án.
12. Csizsoló papir . . . 380 iv	57. Kis furó . . . 240 „	Sz. 1907—457. IV. 1872. 3—3 (416)
13. Özbőr . . . 50 drb.	58. Csavar kulcs . . . 60 „	Hirdetmény.
14. Órás olaj . . . 380 üveg	59. Közép csavar húzó . . . 60 „	Távirat építési anyagok és anyagszerek szállítása tárgyában.
15. Nyomdafesték . . . 210 üveg	60. Csavar fogó . . . 120 „	A m. kir. táviraintézetnek az 1872-ik év folytán végbevendő távirat építkezésekhez ajánlat útján beszerzendő következő anyagokra és anyagszerekre lesz szüksége:
16. Szerszám szekrény . . . 80 drb.	61. Csakány . . . 60 „	12000 drb. egyenes tartóvas 9''' átmérővel.
17. Üveg tölcser . . . 80 „	62. Ásó . . . 90 „	43000 „ hajlított tartóvas 9''' „
18. Kézi balta . . . 140 „	63. Vaslapát . . . 90 „	28000 „ vasanyás tartóvas 9''' „
19. Kézi fűrész . . . 140 „	64. Bádóg edény . . . 60 „	21000 „ vasanyás csavar 6''' „
20. Telep kefe . . . 400 „	65. Szaruszeg . . . 6000 „	100000 „ □ fejú facsavar.
21. Üveg kefe . . . 300 „	66. Munkás táska . . . 60 „	70000 „ közönséges csavar.
22. Huzal kefe . . . 200 „	Fölhivatnak mindazok, kik az elősorolt cikkek közül egyiknek vagy másiknak szállítására vállalkozni kívánnának, hogy kellő bélyeggel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlataikat, az ajánlott cikkek pecsételt ellátott mintáival vagy nagyobb tárgyaknál a cikkek pontos leírásával együtt legkésőbbben folyó évi márczius hó 30-ig déli 12 óráig a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium IV. (távirat) osztályánál nyujtsák be.	97000 „ porcellán elszigetelő.
23. Porzó ecset . . . 300 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	8200 mázas 5m/4 átmérőjű vashuzal.
24. Törölköző kendő . . . 600 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	110 „ 3m/m „ „
25. Töröl ruha . . . 600 „	A később benyújtott, vagy bantpénz és mustra nélkül beadott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.	100 „ 2m/m „ „
26. Bélyegző tartó párnával . . . 80 „	Az egységi árak általában a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	200 „ fűzég (gyps).
27. Vas pénzár . . . 46 „	A szállításra kijelölt cikkek mintái a rendes hivatalos órák alatt a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	5 1/2 „ forrasztó ón.
28. Papir kosár . . . 80 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	160 drb. csigaszor.
29. Pénz csésze . . . 80 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	84 „ forrasztó kemence.
30. Ingás óra . . . 46 „	A később benyújtott, vagy bantpénz és mustra nélkül beadott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.	140 „ huzalkötő gamó.
31. Petroleum lámpa . . . 80 „	Az egységi árak általában a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	Felhivatnak mindazok, kik az elősorolt tárgyak közül egyiknek vagy másiknak vagy egészen vagy részben való szállítására vállalkozni kívánnának, hogy a kellő bélyeggel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlataikat, melyekhez az ajánlott tárgy vagy tárgyak pecsételt ellátott mintáinak is mellékelve kell lenni, legkésőbbben folyó évi márczius hó 15-iki déli 12 óráig a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium IV. (távirat) szakosztályához nyujtsák be.
32. Függő lámpa . . . 12 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	Az elszigetelőkre nézve megjegyzetetik, hogy az eddig használt alakuakon kívül
33. Rézgyertyatartó . . . 120 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	
34. Olaj edény . . . 80 „	A később benyújtott, vagy bantpénz és mustra nélkül beadott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.	
35. Lámpa olló . . . 80 „	Az egységi árak általában a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
36. Lámpa üveg . . . 470 „	A szállításra kijelölt cikkek mintái a rendes hivatalos órák alatt a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
37. Bádóg tölcser . . . 80 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	
38. Papir olló . . . 80 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	
39. Favonalzó . . . 120 „	A később benyújtott, vagy bantpénz és mustra nélkül beadott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.	
40. Fatentatartó . . . 120 „	Az egységi árak általában a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
41. Faporzótartó . . . 120 „	A szállításra kijelölt cikkek mintái a rendes hivatalos órák alatt a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
42. Porzócsésze . . . 80 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	
43. Kézi kefeseprő . . . 80 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	
44. Hosszunyelű kefeseprő . . . 80 „	A később benyújtott, vagy bantpénz és mustra nélkül beadott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.	
45. Személtápat . . . 80 „	Az egységi árak általában a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
46. Tüzlápat . . . 80 „	A szállításra kijelölt cikkek mintái a rendes hivatalos órák alatt a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
47. Tüzfogó . . . 80 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	
48. Tüzkaparó . . . 80 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	
49. Középkalapács . . . 60 „	A később benyújtott, vagy bantpénz és mustra nélkül beadott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.	
50. Harapófogó . . . 60 „	Az egységi árak általában a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
51. Csapófogó . . . 120 „	A szállításra kijelölt cikkek mintái a rendes hivatalos órák alatt a m. kir. távirat központi raktárhoz Pestre leendő szállítást is bele érve számítandók, és a szállítási vállalt cikkeknek — megfelelő részletekben — folyó évi május 1-től kezdve legkésőbbben szeptember hó 1-ig be kell szállitattaniok.	
52. Laposfogó . . . 1070 „	Az ajánlatokhoz 10% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban vagy az illető összegnek egyik vagy másik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában.	
53. Lapos reszelő . . . 60 „	A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat üzleti cikkek szállítására” czimmet kell ellátva lenni és a borítékra részletesen feljegyzendő a benyújtott bantpénz.	

kettős harang elszigetelőkre is leendővén szükség, ezekre is kéretnek ajánlatok.

Az ajánlatokhoz 5% bantpénz csatolandó készpénzben, állampapirokban a jelenlegi árfolyam vagy az illető összegnek valamelyik m. kir. adóhivatalnál lett letételel igazoló nyugtában. — Ezen bantpénz az ajánlat elfogadása esetében a 10% -ben megállapított biztosíték összegbe lesz számítható.

A benyújtandó ajánlatoknak „ajánlat távirat építési tárgyak szállítására” czimmet kell ellátva lenni, és a borítékra egyszersmind feljegyzendő a benyújtott bantpénz minősége és mennyisége.

Az árak általában Pestre vagy Budára a vaspálya indóházhoz, vagy Pestre a gőzhajó kikötőbe leendő szállítást beleértésével számítandók, mi azonban nem zárja ki, hogy egyes kisebb részletek más az építendő vonalok közelében fekvő helyre ne legyenek szállitathatók, mely esetben az erre vonatkozó további feltételek az illető szállítási szerződésbe fognak annak kiállításakor felvétetni.

A szállításoknak május hó 1-vel kell megkezdetni és aránylagos részletekben legfeljebb folyó évi augusztus végével teljesen be kell hogy végezve legyenek.

Oly ajánlatok, melyek a határidő után adatnak be, vagy melyek mellé a bantpénz nem csatolattik, ugyszinté azok is, melyek mellé mint a nem küldetik be nem fognak tekintetbe vétetni.

A szállításra kijelölt jelenleg használatban levő építési tárgyak mintái a rendes hivatalos órák alatt a m. kir. távirat központi raktárhoz Pesten, Józsefváros, Józsefutcza 10. sz. alatt megtekinthetők.

Pályázat.

A zsilvölgyi m. kir. községbánya hivatalnál Hunyadmegyében betöltendő az orvosi állomás, mellyel a XII. rangosztály, 500 frtnyi évi fizetés, a társpszénár részéről nyugdíjba be nem számítható évi 200 frtnyi tisztelet díj, 8 bécsi öl fajarandóság, melyből azonban csak egy negyed természetben, a többi háromnegyed fejében kőszén, meg pedig minden egy öl fa helyett 16 bécsi mázsa kőszén szolgálatát ki, továbbá szabad lakás vagy lakpénzül az évi fizetésnek 15%, azon felül az ezen állomáson töltött 5 és megint 10 év után a fizetésnek 100, illetőleg 200 frtnyi fel-emelésre való igény egybekötve.

Folyamodványok kellő bizonyítványokkal felszerelve, egy minősítvényi és szolgálati táblázat kíséretében, melyben pályázóknak életkoruk, közszolgálatban vagy magángyakorlatban töltött idejük, elméleti és gyakorlati orvosi ismeretük, és jártasságuk a magyar, német és román nyelvben hitelesen kimutatandók, illető előjárásuk újjan f. é. márczius hó végéig alóli bányavezetői szolgálatba bejelentendők.

A pályázók közül orvos, sebész-tudorok a kijelölésnél különös figyelembe fognak vétetni.

A m. kir. bányagazgatóságtól. Kolozsvárt, 1872 február hó 19-kén.

1-3 (414) Ezennel van szerencsém a t. cz. kertkedvelőknek jelenteni, hogy az idej

árjegyzékem a gyümölcs-, díszfák, cserjék, ugy szőlővenyige, rózsza és más növényekről megjelent, a melyet bérmentes felszólításra azonnal bérmentve megküldi s magát ajánlja

Agátsy János kereskedelmi kertész, Temesvárt.

Minden czikkel, a melyek különböző hirlapokban hirdette vannak, bármely szakmához tartozzanak, megkeríti Glattau N. bazarja 10%-kal olcsóbban, mint a hogy azokat az illető czégek hirdetik. — Teljes árjegyzék több mint 15,000 czikkrel ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

GLATTAU N. ELSŐ PÁRISI BAZÁRJA

Austria számára Bécsben. Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse Nro. 51, a Todesco palotában.

Ajándékok férfiak, hölgyek és gyermekek számára:

Bécsi bőrárak,

a világ legjobb gyártmányai gyanánt ismervék:

Női kézi táskák, aczélbronzcsal, 1 drb. 65, 75, 90 kr. 1 ft; egész nagy 1.20, 1.50; legfinomabb chagrin-bőrből, aranyzott zárral és csattal, darabja 1.80, 2, 2.50; nagy 3, 3.40; egész nagy 3.80, 4; előtarisznyával 1 ftal több. Gyakorlati pénztárcák, férfiak, hölgyek és gyermekek számára, aranyzott zárral vagy gummi szorítóval, darabja 35, 50, 85 kr.; finom 1, 1.30, 1.70; egész finom 2, 2.50, 3, 3.50. Gyakorlati szivartárcák, 1 drb. 40, 60, 80 kr.; finom 1, 1.20, 1.50, legfinomabb 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50. Level- és pénztárcák, gyakorlati beosztással, 60, 80 kr. finom 1, 1.20, 1.50 kr., legfinomabb 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4 ft. Jegyzetkönyvek 10, 15, 20, 25, 30 kr.; finomak bőrkötésben 40, 50, 60, 80 kr. 1 ft. Utazó táskák, legérősebb bőrből zárral, 1 drb. 2.40, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80, az árak a nagyság szerint szamítvák. Waterproof-utibőröndök, gyakorlatilag beosztva és elosztva, 1 drb. 2.40, 2.80, 3.50, 4 ft. egész nagyok 4.50, 5, 5.50, 6 ft. Uti palaczkok pohárral bőrbőrökben, 1 drb. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Disz-albumok.

Colossalis választékban és változatosságban. 4 db 25 képre 35, 60, 80 kr. 1 ft. finom disz-albumnyal 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; 4 db 50 képre 65, 90 kr. 1.20, 1.50, legfinomabb diszítve, képpel sat. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft. 1 drb. 100 képre 3, 3.50, 4, 5-12 ft. 1 drb. 200 képre 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7-18 ft. utóbbiak a legjobb disz-peldányokban. Albumok zenével, melyek a felnyitáskor két szép darabot játszanak, igen alkalmasok ajándékokra, s minden szalon díszere szolgálják. 1 drb. 1/2 octav-alakban legegészségszerűbb kötéssel 8 ft 50 kr. meg finomabb 11 ft. legfinomabb 14, 16 ft. 1 drb. 1/2 octav-alakban hasonló kiállítású 11, 12, 14 ft. 16-18 ft. diszdarabok negyedrét-alakban 14, 16, 18, 20, 24 ft. Írompappák, minden darab bezárható, igen gyakorlati 1 ft. 1.20, 1.50, 2 ft. ugyanazok teljes írószerezzel ellátva 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50. Necessariék legizetesebb kiállításal, minden szükséges varó eszközzel ellátva, darabja 45, 60, 80 kr. 1 ft.; nagyobbak 1.50, 1.80, 2 ft. sat.; egész nagyok, finomak 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ft. diszdarabok ajándékokra 6, 7, 8, 10, 12, 14 ft.

Videki t. lakosok, a kik Bécsből akármint meg akarnak rendelni, mindent megkaphatnak Glattau N. párisi bazarjából. Még a pontosan és lelkiismeretesen teljesítetik.

Báli és séta-legyezők.

Colossalis választékban. — 1 drb. egyszerű, szép 30, 40, 50, 60 kr.; legszebb festéssel 40, 60, 80 kr. 1 ft. 1.20, 1.40; legizetesebb kiállításal 1.80, 2, 2.50, 2.80, 3.20, 4.80, 5 ft. Virágokréta benne rejtett legyezővel, a mely etszés szerint azonnal eltűnhet, 1 drb. 80 kr. 1 ft. 1.50; legfinomabb 2.50, 3, 3.50.

Legjobb festék, kemény kanoskuból. 1 pipere-fésű 15, 20, 25, 30, 35 kr.; 1 porfésű 20, 25, 30 kr.; 1 nyelfésű 25, 30, 35 kr.; 1 tűzfésű 30, 40, 50 kr.; egy zsebűfű 10, 20, 25, 30 kr.; zsebűfű tűkürrel és kéffel 25, 30, 40, 50 kr.

Legjobb, új mód szerint fogott kefék, melyek e minőségben csak itt kaphatók. 1 hajkefe 30, 40, 50 kr.; finom 65, 85 kr. 1 ft.; legfinomabb 1.50, 1 ruhakefe 50, 60, 80 kr. 1, 1.20; legfinomabb 1.50, 1.80, 2 ft. legfinomabb fogkefe 15, 20, 25, 30, 35, 40 kr.; körömkefe 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80 kr.

Mosdó-szappanok csak egész finom minőségűek, 1 tucet nagy glicerín-szappan 1 ft. 15 kr.; 1 tucet nagy keserű mandula szappan 85 kr. 1.10; 1 tucet virág-szappan, minden illatra osztva 1.90, 2.50; 1 tucet gyümölcs-szappan, minden gyümölcsnemeten hiven utánozva 95 kr. Ezenkívül minden más szappannemek.

Igarant levélpapír, mely 100 drb. legfinomabb levélpapírt tetszészerint betétivel vagy névelvel, 100 drb. legfinomabb borítékok és 10 drb. pecsétirasztót tartalmaz. Mindössze 1 ft.; meg finomabb 1 ft 30 kr.; legfinomabb színes borítékkal 1 ft 70 kr.

1000 drb. arany lak-levélpapír, új, szabadalmazott módon gumizva, tetszészerint czegeel, cimzettel sat. csak 1 ft. 60 kr. 500 drb. 1 ft 25 kr.

Nékülözhetlen az utazásnál egy jó Lefauchaux-Revolver, mely 6 másodpercen 6 biztos lövést ad, anélkül hogy kákaest keljen felhuzni. E gyorsaság mellett a gyégyek a legnagyobb hordálvány bírnak. 1 drb. 7 milliméteres 13 ft 50 kr, kemény töltés 17 ft. 400 drb. 3 ft. 50 kr. 9 milliméteres 17 ft. töltés 4 ft.; 12 milliméteres 19 ft. töltés 4 ft. 50 kr.; ökörevolverek, 5" husszak darabja 8 ft. 50, töltés hozzá 3 ft. 50 kr.

Komoly szó a pipásokhoz!

Gyakran megtörténik, hogy rossz szivarpapír használása miatt emélyes marad a szájbán, mely az egészségre nagy mértékben káros. E bajon most gyökeresen segítve van, mert most török dohányt papír nélkül a legkelemetesebben szivhatni. Egy üveg-szipka, melybe a dohányt betömetni, pótolja a papírt s keveshíji a szivarcsinálási időt és ára csak 25 kr.

Tömerdek végeledása

több megbukott nap- és esernyő-gyárnak.

Esernyők, 1 szép nagy esernyő kelméből 1.50, 1.90; 1 alpakka esernyő 2.80, 3.50, 1 drb. utazott selyem esernyő (Zanella) 3.20, 3.60, 4; 1 drb. nehéz lyoni selyemből 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50.

Napernyők, 1 drb. tavaszi napernyő lyoni selyemből 1.90, 2.20, selyembéllel 2.80, 3, 3 ft. 1 darab kelméből 60, 80 kr. Egy nagy napernyő kelméből 80 kr. 1 ft. 1.20, nehéz selyemből 2, 2.40, 2.80; selyembéllel 3.20, 3.80, 4, 4.50; Arnyernyők 1.80, 2.50, 3.

A legjobb nadrágtartók gyári raktára, melyek tartósságáért jótállás vállaltatik; 1 pár angolczernából 45, 60, 80 kr.; selyemből 85, 95 kr. 1.10, 1 ft 60 kr.

A híres toll- és zsebkécek Bessemer-aczébból, legjobbak a világon, darabja csak 20, 30, 40, 60, 80 kr. 1 ft. 1.20, 1.50 kr.

A híres kanalok Bessemer-aczébból, melyek jól megőzözva, az ezüstöz használnak s színök soha se vesztik el. Egy tucet öv-kanal 85 kr. finomabb 1.20; egy tucet kávéskanal 45 kr.

Ezüstlemez-Chinaezüst, jobb a közönséges Chinaezüstnél, mert a belőle készült tárgyak erős ezüstlemezrel vannak behuzva, s csak az alóli bazarban kaphatók. Az ezüstlemez-Chinaezüstöt 10 évig vállalkoz jótállást. Egy tucet öv-kanal csak 16 ft. 50 kr. kávéskanal 9 ft. 20 kr.; egy tucet kés-villa 26.50, 28 ft.; egy tucet zöldsekanal 3.90, 4.60; egy tucet csemegés 9 ft. 50 kr. 12 ft.; egy sótartó, legegészségszerűbb alakú 2.40, 2.85, 3 ft.; egy borshintó 1.45, 1.90; egy czukorhintó 1.90, 2.10; 1 tejmérő 2.75, 3.40; egy levesmérő 5.40, 6.40, 7 ft.; egy tucet palló, egy legegészségszerűbb alakban 3 ft 25 kr., egy pár asztali gyertyatartó 4, 4.90, 5.85, 6.30, 7.25.

China-alpakca-kanalok, szépség és tartósság miatt híresek, egy tucet öv-kanal 2.35, 2.75, 3.50, 4.50, 5.20; egy tucet kávéskanal 1.30, 1.60, 2.35; egy levesmérő 90 kr.; egy tejmérő 45-60 kr.

Valódi tajték-szivarzsigprák és pipák, legszebb faragványval 1 drb. 50-80 kr. 1 ft.; diszdarabok 1.50, 1.80, 2, 2.50; hasonló alakban kaphatók sima szipkák és borostyánkőszopkával.

Legfinomabb stájerherói és angol ét-szerek, egy tucet kés-villa fába foglalva 2, 2.40, 3 ft.; bivalzaruba 4, 4.50, 5, 5.50, 6 ft.; legfinomabbak 7, 8, 9 ft.; egy tucet csemegé-készlet 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5 ft.

GLATTAU N. első párisi bazarja

Austria számára Bécsben. Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse 51, a Wallfischgasse szegletén, a Todesco-palotában. NB. Elárusítók különös engedményt kapnak.

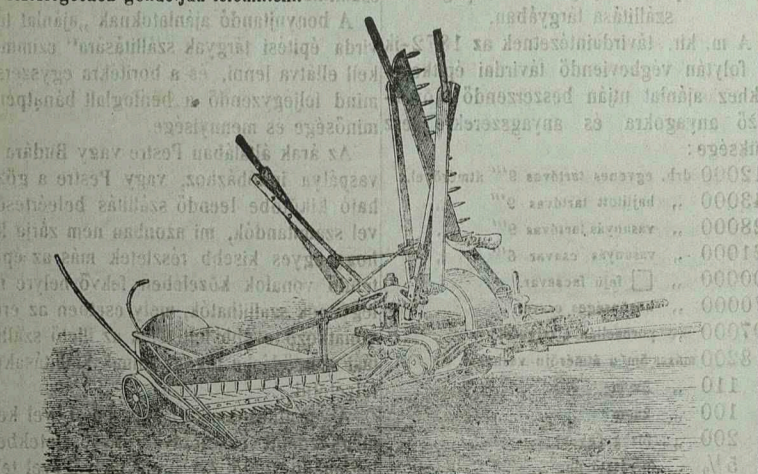
Robey & Company Limited,

angol gépész-mérnökök és gazdasági gépgyárosok, Pesten, üllői-ut 1. sz. alatt.

sietnek ezennel közhírré tenni, miként sikerült WOOD W. A. amerikai arató-gépgyárossal Amerikában és Angliában jelenleg legjobbnak elismert CHAMPION-fele arató-gépek és WOOD-féle kaszálók kizárólagosan Magyarországon szerződni. A híres WOOD-féle amerikai gyarban készült gépekből eddig már 152,371 adalott el, mely nagy összeg a gépek czélszerűségéről legjobban kezeskedik, tekintete sem véve azon tényt, hogy a különféle kiállításokon és kísérletek alkalmával 400 érmetek felül nyertek a föld minden országában, beleértve a legelső díjakat, melyek csak valaha adáltak a gazdasági gépészet terén, hasonló czélokra készült gépeknél.

CHAMPION-féle magánlerakó arató gépek és WOOD-féle kaszálók Magyarország számára csak általunk rendelhetők meg, és habár ezen gépekből nagy készletet is tartunk raktárunkban, ezennel tiszteletteljesen felkérjük a nagyérdemű gazdaközön-séget, becses megrendeléseit minél előbb kezeinkhez juttatni, hogy azokat a szokott pontossággal kellő időben végrehajthassuk.

Hogy ezen gépekhez kívánatos tartalékrészek is nálunk mindig készen találhatók, feleslegesnek gondoljuk felemlíteni.

Egyáltalán van szerencsénk jelenteni, miként Patent vasráms és vasgerendés cseplő-gépünk már eddig is rendkívül számos előjegyzésnek vannak az 1872-ki cseplő idejére, miért is a venni szándékozótak teljes tisztelettel felkérjük, megrendeléseiket mihamarabb beküldeni. Hogy gőzmozonyaink az 1869-iki szőlőki és 1871-iki miskolci kiállításán a legkevesebb tűz-lő-anyaggal, a legrövidebb idő alatt a legtöbb gőz productálták, s hogy tavaly patent vasráms cseplő-gépünk az első díj 30 arannyal és a nagy arany-érmét nyerte, továbbá hogy patent vas-ráms és vasgerendás gépeink tartósságára és nagy munkaképességére nézve minden más, hasonló czélra készült gépekkel fölmúlunk, eléggé ismeretes tények, mintsem hogy szükséges lenne gépeink tökéletességre vitt czélszerűségét bővebben is bizonyítani.

Robey & Company Limited, Pest, üllői-ut 1. sz. Képes árjegyzékek ingyen kaphatók.

Br. Splényi Henriknek Tompaházán van több

1000 Rizling, Oporto, Klévner, Rulländer és Trámini sima szálló-vesszője,

ezere 5 forint o.é., eladó.

Valamint kaphatók ottan e fajtáju igen jó 1871-beli borok is.

Értekezhetni személyesen vagy levél által a tulajdonossal N.-Enyeden.

Megjelent és Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden könyvtárúsnál kapható:

Kolozsvár története.

Első kötet. Oklevéltárral. (1) Ös. 0- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.) Egy külön kötet világszító rajzokkal. (36 tábla.) Irta Jakab Elek. Ára 10 ft.

E művez tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Sissen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós írása minél több kedvet önt-ön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az utabkór története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdekel fogja lapozgatni és benne bvárkodni, s a folytatását minden áron megszerezzi magának.

Demjén László.

A Gámán J. örökösök

KÖNYV-NYOMDÁJA

(Kolozsvárt) elvállal s gyorsan és a legújanyosabb árban elkészít mindennemű nyomtatványt a kir. törvénysek számára, el lévén látva a szükséges minizatokkal. Ezen kívül mindentéle könyvnyomdai munkák pontos és gyors elkészítésére vállalkozik. A nyomda a megfelelő számú gyors- és kézi sajtókkal van ellátva. (346) 17-*

Liebig Kumys kivonata

(Vegytanilag készült sivatagtej.)

gyógyászati tekintélyek elismerése szerint gyorsan és biztosabban gyógyít, mint minden, eddig a gyógyászatban használt szer: tüdővés t (meg előhaladt állapotban is), gumót, gomor- és bel-hurutot, legcső-hurutot, vérhiányt tartó betegségek és sok higány élvezete következtében, súlyt, mehgörösöt és testi gyengeséget. Palaczk szimra pakolással együtt 1 ft. o. é. Megrendelésekhöz az összeg melléklendő, mert utánvét nem fogadható el. Legalább 4 palaczkot tartó ládákban kapható

Liebig sivatagteje (Kumys) főraktára által

Berlin, Gneisenaustrasse 7 a. Jegyzet Betegek, a kiknél minden használt szer sikertelen maradt, sziveskedjenek a fenebbi készítménnyel bizalmasan egy utolsó kísérletet tenni. Ropiratok ingyen — és bérmentesen.